

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับ การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กับ การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กับ การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย กับ การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ของสื่อต่าง ๆ ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทักษะคิดต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทักษะคิดต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย และการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิต-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นิสิต-นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติวิเคราะห์ค่า Chi-Square จากค่าร้อยละ (Percentage) ในตารางไขว้ (Cross tabs Table) เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์โดยสังเขป ทศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

สรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของนิสิต-นักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชายร้อยละ 48.1 และเพศหญิงร้อยละ 48.4 กว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20-22 ปี ร้อยละ 58.3 กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 20.9 รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ร้อยละ 17.5 โดยศึกษาอยู่ในสายวิชาสายวิชามนุษยศาสตร์มากที่สุดเป็นจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมา คือ สายวิชาสายสังคมศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 กว่าร้อยละ 37.2 รองลงมา กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.4

การรับทราบข่าวสารและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จากสื่อต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ พบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 78.8 เคยรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จากสื่อต่าง ๆ และไม่เคยรับทราบ ร้อยละ 21.2 ประเภทของสื่อที่นิสิตนักศึกษารับทราบ ในภาพรวมระหว่างสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อสิ่งพิมพ์ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่รับทราบ เป็นข่าวสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด และเมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละประเภทของสื่อ พบว่านิสิตนักศึกษารับทราบข้อมูลข่าวสารประเภทสื่อมวลชนจากโทรทัศน์ ร้อยละ 68.8 รองลงมา คือ จากหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 41.6 และ 38.9 ตามลำดับ รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ประเภทสื่อบุคคลจากสื่อบุคคล จากครู/อาจารย์/นักวิชาการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมา คือ รับทราบจากเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

คิดเป็นร้อยละ 18.3 เจ้าหน้าที่กระทรวงพลังงาน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และนิสิตนักศึกษารับทราบ ข้อมูลข่าวสารกับสื่อเฉพาะกิจจากเอกสารวิชาการ/ตำราเรียน มากที่สุด รองลงมา คือ แผ่นป้าย/ป้าย ประกาศ และเอกสารแจก เช่น แผ่นพับ/โปสเตอร์/CD ข้อมูล ร้อยละ 27.7, 20.2 และ 17.2 ตามลำดับ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วกลุ่มเป้าหมายเกือบครึ่ง มีการเปิดรับข่าวสารในระดับปานกลางร้อยละ 46.7 รองลงมา มีการเปิดรับข่าวสารในระดับน้อย ร้อยละ 33.8 ส่วนนิสิต-นักศึกษาที่มีการเปิดรับ ข่าวสารในระดับมากและมากที่สุดมีเพียงร้อยละ 7.9 และ 1.0 ตามลำดับ เท่านั้น โดยนิสิตร้อยละ 73 มีความคิดเห็นว่าควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เพิ่มขึ้นกว่าเดิม และร้อยละ 55.6 เห็นว่าเมื่อรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แล้วจะมีการเผยแพร่ต่อ เพราะ บุคคล อื่น ๆ ที่ไม่รู้จะได้มีความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เพื่อช่วยในการ ตัดสินใจและไม่เผยแพร่ต่อ คิดเป็นร้อยละ 43.4 เพราะความรู้ที่มีอยู่จำกัด ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่มีความพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่คนอื่น ๆ ได้ นอกจากนั้นคิดว่าไม่สำคัญ เป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องใน อนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งเรื่องที่กลุ่มเป้าหมายต้องการรับทราบมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ลำดับที่ 1 มาตรฐานการรักษาความปลอดภัย ลำดับที่ 2 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ และลำดับที่ 3 โทษและผลลบของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ของนิสิตนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ และ ระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิตนักศึกษา พบว่า ในภาพรวมสัดส่วนระหว่างการ ตอบถูกต้องมากกว่าตอบไม่ถูกต้อง กับ การตอบถูกต้องน้อยกว่าตอบไม่ถูกต้อง ซึ่งแต่ละข้อความ ไกล่เคียงกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นิสิตและนักศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 87.3 ข้อที่นิสิตนักศึกษาตอบถูกมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ การผลิตไฟฟ้าด้วยพลัง นิวเคลียร์ในประเทศไทย ว่ายังไม่เคยมีมาก่อน เป็นอันดับที่ 1 รู้ว่าทิศทางการพัฒนาความ ปลอดภัย คือ ออกแบบให้มีภาวะฉุกเฉินระบบความปลอดภัยต่าง ๆ ทำงานอัตโนมัติด้วยสมบัติ ทางธรรมชาติ โดยไม่ต้องใช้พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานจักรกลจากภายนอก เป็นลำดับที่ 2 และม ีความรู้ว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ควบคุมได้แต่กับระเบิดปรมาณูเกิดภาวะวิกฤตใช้ เป็นลำดับที่ 3 ส่วนข้อที่ กลุ่มเป้าหมายตอบผิดมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เกิดจากปฏิกิริยานิวเคลียร์ ฟิวชันหรือฟิชชัน เป็นลำดับที่ 1 ความถูกต้องระหว่างพลังงานนิวเคลียร์และพลังงานปรมาณูเป็น พลังงานรูปแบบเดียวกันหรือไม่ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นแบบเดียวกันซึ่งเป็น คำตอบที่ผิด เป็นข้อที่ตอบผิดมากเป็นลำดับที่ 2 และลำดับที่สาม กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยังคิด

ว่า พลังงานนิวเคลียร์เป็นพลังงานที่สะอาดไม่ปล่อยก๊าซมลพิษ และเป็นเชื้อเพลิงมีราคาแพง ซึ่งข้อเท็จจริงคำตอบคือ พลังงานนิวเคลียร์เป็นพลังงานที่สะอาดจริง แต่เชื้อเพลิงมีราคาถูกมากเมื่อเทียบกับแหล่งพลังงานอื่น ๆ

ทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

จากการการศึกษาทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ของนิสิตนักศึกษาในภาพรวม พบว่า พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ในภาพรวมมีทัศนคติที่เป็นกลางร้อยละ 81.0 และมีนิสิต-นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดี เพียงร้อยละ 7.2 เท่านั้น โดยประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติปานกลาง 3 ลำดับแรก คือ หากมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ค่าไฟฟ้าจะถูกลง เป็นจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน เป็นจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 และจากสถานการณ์ด้านพลังงานในปัจจุบันของประเทศไทย จำเป็นต้องนำพลังงานนิวเคลียร์มาเป็นพลังงานทางเลือกใหม่เพื่อใช้ผลิต กระแสไฟฟ้าในอนาคต เป็นจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ซึ่งประเด็นที่มีทัศนคติเห็นด้วย 3 ลำดับแรก คือ เกิดผลกระทบต่องิ๊วแวดล้อมและประชาชนในชุมชน เป็นจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 งบประมาณลงทุนสูง ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และอาจทำให้เกิดปัญหาคอร์รัปชัน เป็นจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 และ ท่านเชื่อว่าถ้าเกิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นจริงจะเกิดการรั่วไหลของรังสี เป็นจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 และประเด็นที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วย 3 ลำดับแรก คือ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน เป็นจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 หากมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ค่าไฟฟ้าจะถูกลง เป็นจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และประเทศไทยยังไม่มีควมจำเป็นที่จะต้องนำพลังงานนิวเคลียร์มาผลิตกระแสไฟฟ้าลง เป็นจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2

การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

จากการวิเคราะห์เรื่องการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในอนาคตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ร้อยละ 53.5 ไม่ยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าในอนาคตไม่ยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มากกว่า ยอมรับ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ยอมรับ มีเป็นจำนวน 213 คน คิดเป็น 53.5 คน ซึ่งจากคำถามปลายเปิดกลุ่มให้เหตุผลว่า ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ เช่น สถานที่ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ งบประมาณ และความรู้ด้านพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อย่างเพียงพอ อีกทั้งยังมีความกังวลใจว่าอาจเป็นช่องทางในการคอร์รัปชันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างโดยเฉพาะนักการเมือง ควมมีมาตรฐานใน

การรักษาความปลอดภัย และที่สำคัญอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งนิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยสรุปว่า เมื่อต้องมีการก่อสร้างจริงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องที่ถูกต้อง ตรงไปตรงมา จากนั้นควรทำประชาพิจารณ์ถามความคิดเห็นจากประชาชนที่มีความครอบคลุมและเท่าเทียม ก่อน และที่ยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มีเป็นจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ซึ่งให้เหตุผลที่ยอมรับว่า เพราะเล็งเห็นถึงว่าประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งเป็นพลังงานทางเลือก ที่อาจนำไปใช้ทดแทนพลังงานจากธรรมชาติที่นับวันจะค่อย ๆ หมดลง นอกจากนั้นมีความเห็นว่า อาจทำให้ค่าไฟฟ้าถูกลง และอาจทำให้ช่วยลดภาวะโลกร้อนได้

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นิสิต-นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่า

1. นิสิต-นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีการการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชาย หรือ เพศหญิง ไม่ได้มีผลให้นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

2. นิสิต-นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่าง กล่าวคือ ความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอายุไม่ได้มีผลให้นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

3. นิสิต-นักศึกษาที่มีสถานศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่าง กล่าวคือ สถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ได้มีผลให้นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

4. นิสิต-นักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกันมีการการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ สาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีผลให้นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงยอมรับสมมติฐาน 1

5. นิสิต-นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีการการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ สาขาวิชาที่แตกต่างกัน ไม่ได้มีผลให้นิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

ความรู้ความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 5 ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

จากการตรวจสอบสมมติฐาน ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิตนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย กล่าวคือ ไม่ว่านิสิตนักศึกษามีความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิตนักศึกษามากน้อยเพียงใด ก็ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 6 ทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยของนิสิต นักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

จากการตรวจสอบสมมติฐาน พบว่านิสิต-นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีจะเห็นด้วยกับการสร้างโรงไฟฟ้ามากกว่าคนไม่เห็นด้วยอย่างเห็นได้ชัดในขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ก็จะไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ด้วยเหมือนกัน ในผู้ที่เห็นด้วย กล่าวโดยสรุป ทัศนคติต่อโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีเหตุผลต่อการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 6

อภิปรายผลการศึกษา

จากการสรุปผลการศึกษาที่กล่าวแล้วในขั้นต้นผู้ศึกษามีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายเพิ่มเติม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะ แนวทางในการวางแผนการดำเนินงานการสื่อสารสาธารณะจนเกิดการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นได้ในอนาคต ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ อันได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา สายวิชา และชั้นปี โดยผลการศึกษาพบว่าลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงและเพศชายมีความใกล้เคียงกัน

โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 22 ปี เป็นจำนวน 232 คน ร้อยละ 58.3 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 84 คน ร้อยละ 20.9 รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ร้อยละ 17.5 ศึกษาอยู่ในสายวิชามนุษยศาสตร์มากที่สุดเป็นจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมา คือ สายวิชาสายสังคมศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 โดยกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 25.7

จะเห็นว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 - 22 ปี ซึ่งเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสายวิชามนุษยศาสตร์มากที่สุด โดยกำลังอยู่ในชั้นปีที่ 2 และ 4 มากที่สุดตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานศึกษา และชั้นปีไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร มีเพียง สายวิชา เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สายวิชาที่แตกต่างกัน อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันในเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดด้านประชากรศาสตร์ที่ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของคนส่วนใหญ่จะแสดงออกมาตามแบบฉบับที่สังคมวางไว้ และสังคมหรือกลุ่มทั่ว ๆ ไปก็มักจะกำหนดให้สมาชิกภายในกลุ่มมีคุณสมบัติมีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามที่กลุ่มหรือสังคมตั้งไว้ พฤติกรรมการใช้สื่อและรับสารก็เช่นกัน พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลก็จะมีทางเลือกสรรข่าวสารที่แตกต่างกัน โดยผู้รับสารแต่ละคนจะเลือกเปิดรับและเลือกสนใจ ตามความเชื่อ ทัศนคติ และประสบการณ์เดิมของตน โดยจะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความคิดเดิมของตนเองหรืออาจตีความให้สอดคล้องกับมุมมองเดิมของตน เพื่อสนองความต้องการของตนเองในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เดอ เฟลอร์ (De Fleur) ที่ได้อธิบายเพิ่มในแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเปิดรับสารว่า พฤติกรรมการเลือกเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ รวมทั้งความแตกต่างเรื่องบุคลิกภาพสภาพทางจิตวิทยาที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่ต่างกัน ก็ทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน¹

¹ มนตรี ชาญสูงเนิน, “การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสาขานาครในห้างสรรพสินค้า ศึกษาเฉพาะกรณี ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) สาขาท็อปส์ ราชบุรี,” (รายงานโครงการเฉพาะบุคคลมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), น. 18.

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าได้ว่าการที่นิสิตนักศึกษามีลักษณะทางประชากรศาสตร์ และศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันนั้น อันเนื่องมาจากองค์ประกอบทางด้านจิตใจ อันได้แก่ การเลือกเปิดรับตามความชอบตามความสนใจ และเลือกตีความตามมุมมองที่สอดคล้องกับความคิดเดิมของตน และองค์ประกอบทางด้านสังคมหรือการที่ได้มาอยู่ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมร่วมกัน มีส่วนช่วยสนับสนุน ผลักดันหรืออาจเป็นตัวกำหนดความสนใจหรือความต้องการในการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกภายในกลุ่มหรือสังคมที่แตกต่างกัน

2. ด้านความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ กล่าวโดยสรุปคือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน อันได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา สาขาวิชา และชั้นปี มีความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกันมาก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่กลุ่มเป้าหมายตอบถูกมากที่สุดคือข้อคำถามที่ว่า ประเทศไทยยังไม่เคยมีการผลิตไฟฟ้าด้วยนิวเคลียร์ รู้ว่าทิศทางการพัฒนาความปลอดภัยคือออกแบบให้มีภาวะฉุกเฉิน ระบบความปลอดภัยต่าง ๆ ทำงานอัตโนมัติด้วยสมบัติทางธรรมชาติ โดยไม่ต้องใช้พลังงานไฟฟ้า หรือพลังงานจักรกลจากภายนอกว่าถูกต้อง และมีความรู้ที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ควบคุมได้แต่กับระเบิดปรมาณูควบคุมไม่ได้ เป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ ในขณะที่ข้อคำถามที่กลุ่มเป้าหมายตอบผิดมากที่สุดคือ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เกิดจากปฏิกิริยานิวเคลียร์ฟิวชันหรือฟิชชัน ความถูกต้องระหว่างพลังงานนิวเคลียร์และพลังงานปรมาณูเป็นพลังงานรูปแบบเดียวกันหรือไม่ และพลังงานนิวเคลียร์เป็นพลังงานสะอาดไม่ปล่อยก๊าซมลพิษและเชื้อเพลิงมีราคาแพง ตอบไม่ถูกเป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ น่าจะเกิดจากความไม่รู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์ถือว่า เป็นความรู้ความเข้าใจที่เฉพาะเจาะจง บุคคลทั่วไปอาจไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมากนัก โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางมากกว่าสาขาวิชาอื่น

และอีกหนึ่งประการที่พิจารณาประกอบ คือ เนื่องมาจากกรอบการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายให้มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านการศึกษาไว้ในระดับเดียวกันคือ ระดับปริญญาตรีเท่านั้น ซึ่งกลุ่มเป้าหมายทุกคนอยู่ระดับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันของแต่ละบุคคลจะส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆได้ในระดับที่ต่างกันหรือหากบุคคลมีระดับการศึกษาที่เท่าเทียมกันหรือ

อยู่ในระดับหรือกลุ่มเดียวกันก็แสดงว่าบุคคลที่อยู่ในกลุ่มมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับที่เท่าเทียมกัน ดังนั้นลักษณะทางประชากรศาสตร์จึงไม่ความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจดังกล่าว

3. ด้านทัศนคติที่มีต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์อื่นได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา และชั้นปี ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติดังกล่าว และมีเพียง สายวิชาที่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิชาที่หลากหลายเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ ซึ่งเรื่องนี้มีความคล้ายคลึงกับการเปิดรับข่าวสารที่มีความสัมพันธ์กับสายวิชาเป็นอย่างมาก เนื่องจากพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลต้องเกิดขึ้นมาจากองค์ประกอบภายในจิตใจ เช่น ทัศนคติ เป็นอีกส่วนบุคคลจะเลือกรับ เลือกสนใจ และเลือกติดตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตนเป็นสำคัญ จึงสามารถอธิบายได้ว่า ทัศนคติ เกิดจากความรู้สึกนึกคิดภายในตัวบุคคลที่เกิดขึ้นจากการบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งปัจจัยที่เกิดจากภายในจิตใจและปัจจัยที่เกิดจากการเรียนรู้ภายในสังคม ซึ่งก็เกิดขึ้นจากการที่บุคคลแต่ละคนมีลักษณะทางประชากร (โดยมีทัศนคติซ่อนตัวอยู่ภายใน) ที่แตกต่างกันออกไป ส่งผลให้มีกระบวนการเรียนรู้ก็แตกต่างกันไปด้วย

4. ด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของนิสิตนักศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กลุ่มเป้าหมายมีการเปิดรับข่าวสารและมีความรู้และความเข้าใจเรื่องดังกล่าวระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีความจำเป็นเพิ่มขึ้นในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเมื่อรับทราบข่าวสารแล้วจะเผยแพร่ต่อ สาเหตุเพราะบุคคลอื่นจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพื่อประกอบในการตัดสินใจยอมรับ ในขณะที่เหตุผลของการไม่เผยแพร่ต่อ เพราะคิดว่าตนยังไม่มีความรู้เพียงพอทำให้ขาดความพร้อมในการถ่ายทอด โดยเรื่องที่กลุ่มเป้าหมายต้องการทราบมากที่สุด 3 ในลำดับที่ 1 คือ มาตรการรักษาความปลอดภัย ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ และโทษและผลลบของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งสื่อที่ได้รับทราบมากที่สุดคือสื่อมวลชน โดยรับทราบจากโทรทัศน์มากที่สุด สื่อบุคคลรับทราบจาก ครู อาจารย์ นักวิชาการ มากที่สุด และสื่อเฉพาะกิจรับทราบจาก เอกสารวิชาการ ตำราเรียน มากที่สุด สาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ อาจส่งผลให้การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ สาเหตุเพราะแม้ผลการศึกษา กลุ่มเป้าหมายจะรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างสื่อโทรทัศน์มากที่สุด โดยโทรทัศน์จัดว่าเป็นสื่อที่ต้องนำเสนอข่าวสารที่มีอยู่หลากหลายในเวลาและเนื้อที่ ที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่สามารถบอกหรืออธิบายรายละเอียดที่ครอบคลุมครบถ้วนได้ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าสื่อมวลชนอย่างโทรทัศน์ทำ

หน้าเพียงเสริมย้ำ ให้นึกถึงหรือจดจำเมื่อถูกกล่าวถึงเพียงเท่านั้น จึงส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมเพียงแค่ระดับปานกลาง หรือมีระดับของความรู้ความเข้าใจใน 2 ระดับแรกตามที่ บรูมและคณะ (Bloom and others) ได้อธิบายไว้ในแนวคิดของความรู้และแบ่งระดับความรู้ ออกเป็น 6 ระดับ คือ 1) ระดับความรู้ความจำ เป็นความสามารถในการจดจำเรื่องราวต่างๆ โดยดูว่าบุคคลนั้นสามารถดึงข้อมูลจากความจำได้มากน้อยเพียงใด 2) ระดับความเข้าใจ เป็นความสามารถทางปัญญาและทักษะในการรวบรวมสาระสำคัญและสามารถเปรียบเทียบความคิดอื่นๆ หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นไปของตนเอง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่า การที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลางเป็นการรับรู้ในระดับเบื้องต้นโดยผ่านสื่อมวลชนเป็นหลัก โดยมีระดับความเข้าใจของความสามารถทางทักษะด้านปัญญาในระดับปริญญาตรีเพียงเท่าเทียมกัน ดังนั้นลักษณะทางประชากรศาสตร์จึงไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจดังกล่าว

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์กับทัศนคติที่มีต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์การคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองไม่ได้มีความสัมพันธ์กัน เนื่องด้วยผลการศึกษาของความรู้และทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จึงสามารถอธิบายได้ว่า ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีบทบาทพอที่จะโน้มน้าวใจให้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีขึ้นกับเรื่องดังกล่าวได้ หรือมีความรู้ใน 2 อันดับแรก คือ ระดับความรู้ ความจำและระดับความเข้าใจ ไม่มากเพียงพอต่อการตัดสินใจ หรือความรู้และความเข้าใจเหล่านั้นยังมิได้นำมาสู่ลำดับสุดท้าย ในระดับที่ 6 ซึ่งบรูมและคณะ (Bloom and others)² ได้จัดลำดับไว้ ซึ่งเป็นความรู้ลำดับสุดท้าย เป็นการประเมินค่า เป็นความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจนี้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติหรือแนวโน้มของพฤติกรรมที่จะแสดงออก อันประกอบไปด้วยความรู้ ความรู้สึกลัง ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติจะเกิดขึ้นก็ต้องขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจดี ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง แล้วผลที่ตามมาคือพฤติกรรมเปลี่ยน หลักการนี้มีความสอดคล้องกับ แนวคิดของ

² Bloom S., Engelhart D., Furst J., Hill H., and Kathwohl R., Taxonomy of Educational objectives (New York: David McKay Company, 1956), p. 28.

ซิมบาโดและเอบบีเซน (Philip G. Zimbardo and Edd B. Ebberson)³ ที่ผู้ศึกษากล่าวถึงไว้ในแนวคิดของทัศนคติเป็นอย่างยิ่ง

6. ด้านการยอมรับ พบว่าทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับ ถึงแม้ว่าผลการศึกษาจะระบุว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และทัศนคติที่มีต่อเหตุผลของการคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยในระดับปานกลาง เพราะความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมีอยู่ระดับปานกลาง จึงไม่ได้ส่งผลถึงทัศนคติที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ผลการศึกษาที่ออกมาจึงพบว่าโดยส่วนใหญ่นิสิตนักศึกษาไม่ยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าเกิดกรณีช่องว่างระหว่าง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรม เหมือนดังที่ โรเจอร์ (Rogers) ได้อธิบายไว้ โดยได้เสนอวิธีแก้ไขไว้ คือ การให้ความรู้ให้มากขึ้นกว่าเดิม ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ให้รางวัลและโน้มน้าวใจโดยใช้ผู้นำทางความคิดหรือสื่อบุคคล⁴

แต่เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์กับการยอมรับหรือพฤติกรรมแล้วพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีจะเห็นด้วยกับการยอมรับสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่าคนไม่เห็นด้วยอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่เดียวกันนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ก็จะไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ด้วยเหมือนกัน แสดงว่าพฤติกรรมและทัศนคติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการยอมรับ กล่าวคือ การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของบุคคล ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกโดยมีพื้นฐานมาจากทัศนคติและความรู้ของบุคคล โดยสอดคล้องกับสาระสำคัญของแนวคิดทัศนคติที่สามารถ

³³ Philip G. Zimbardo, Ebb B. Ebberson, and Christina Maslach, Influencing Attitude and Changing Behavior : An Introduction to Method,theory, and applications of Social control and Personal power (London: Addison Wesley Publishing Company, 1977), pp. 49-53, อ้างถึงใน พจนพร หุตะวัฒน์, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ระบบ Electronic Staff Travel (SET) ของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน),” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), น. 36-37.

⁴ Everett M. Rogers อ้างอิงใน วัลลภา เพ็ชรโรประเสริฐ, “การรับรู้ ทัศนคติ แนวโน้มพฤติกรรมเข้าร่วมในโครงการฝากบ้านกับตำรวจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร,” (รายงานโครงการเฉพาะบุคคลมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), น. 29.

อธิบายได้ว่า ทศนคติ ประกอบด้วย ความรู้ ความรู้สึก อันนำไปสู่แนวโน้มของพฤติกรรมที่ต้องการแสดงออก โดยสาระสำคัญดังกล่าวสามารถอธิบายกับผลการศึกษาได้ว่า หากบุคคลมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้เป็นอย่างดียิ่ง นั่นก็หมายถึง มีความรู้ที่มากเพียงพอจากกระบวนการสื่อสาร เช่น ลักษณะของข่าวสารที่บอกรายละเอียดที่ถ่วงครบสมบูรณ์ ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว เป็นต้น ก็จะนำมาสู่อารมณ์ความรู้สึกการโน้มเอียงของทศนคติที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ผลที่ตามมาคือพฤติกรรมที่แสดงออกว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ หรือคิดในทางกลับกันหากผลการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้ในระดับดีมาก ทศนคติที่ตามมาก็จะสอดคล้องกันและพฤติกรรมที่แสดงออกก็ต้องยอมรับมากกว่าการไม่ยอมรับเช่นกัน

โดยสรุป ลักษณะทางประชากรศาสตร์ อันได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี สถานศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารและทศนคติ มีเพียง สายวิชาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ ทั้งนี้ เพราะ ความรู้และความเข้าใจโดยสังเขปเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นความรู้เฉพาะด้านที่เฉพาะเจาะจง ผลการศึกษาที่พบกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสายวิชาวิทยาศาสตร์ จึงมีความรู้ในระดับที่มากกว่าสาขาอื่น ๆ แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง ตลอดจนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ก็พบว่านิสิต-นักศึกษาที่เรียนในสายวิชาวิทยาศาสตร์มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากถึงมากที่สุดกว่าสาขาอื่น ๆ เช่นกัน ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่า ความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสาร มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ และความโน้มเอียงของทศนคติ ซึ่งมีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออก

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเฉพาะนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งเป็นการสะท้อนข้อมูลในวงแคบ ซึ่งในความเป็นจริงการเก็บข้อมูลในวงกว้างและเป็นตัวแทนของประชาชนย่อมให้ผลการศึกษาที่มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นควรมีการศึกษาในกลุ่มนิสิตนักศึกษาและกลุ่มอื่น ๆ ในทุกระดับให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
2. การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงเนื้อหาสาระของข่าวสารที่เผยแพร่ เพื่อจะนำมาเป็นแนวทางวางแผนและปรับปรุงการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจะทำให้สามารถประเมินค่าได้ว่าเนื้อหาที่เผยแพร่ นั้น มีผลต่อทศนคติให้เกิดการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้หรือไม่อย่างไร

3. ในการศึกษาในครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ตลอดจนทัศนคติของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เป้าหมายก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ในอนาคตที่มีต่อการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงและกำหนดแนวทางการดำเนินงานการสื่อสาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของประชาชน